

Pax Christi International en lidorganisatie Pax Christi Vlaanderen herdenken 71 jaar Nakba

Persbericht, woensdag 15 mei 2019

Vandaag gedenken Palestijnen in de Westoever, Gaza, Oost-Jeruzalem en de diaspora eenenzeventig jaar *Nakba* (Arabisch voor 'de catastrofe'). Zo markeren zij de doelbewuste vernietiging van meer dan 400 Palestijnse steden en dorpen en de geplande gedwongen exodus, tussen 1947 en 1948, van meer dan 750.000 mannen, vrouwen en kinderen uit het thuis van hun voorouders, om plaats te maken voor de staat Israël. Pax Christi International en Pax Christi Vlaanderen betreuren het ten zeerste dat de Israëlische regering de herdenking van de Nakba illegaal heeft gemaakt in Israël, en op die manier veel van zijn burgers het recht miskent om een historische gebeurtenis te erkennen die centraal staat in het Palestijnse verhaal.¹

In november 1947 nam de Algemene Vergadering van de VN Resolutie 181 aan, die ocriep tot de verdeling van Mandaatgebied Palestina in een Arabische en een Joodse staat. In december 1948 nam de Algemene Vergadering van de VN Resolutie 194 aan, die de Palestijnen recht van terugkeer of recht op compensatie toekende. Hoewel deze resolutie meer dan 135 keer door de VN herbevestigd werd en latere resoluties ze bekrachtigd hebben – onder meer VN-resoluties 393, 2452 en 3236 – is geen van de resoluties ten uitvoer gebracht. De staat Israël heeft daarover ook nooit verantwoording moeten afleggen en is het in de resoluties vervatte recht van terugkeer van de Palestijnen altijd blijven ontkennen.

Op 30 maart 2018 vestigden de demonstraties van de Grote Mars van de Terugkeer de aandacht van de wereld op deze kwestie. Duizenden in de Gazastrook ingesloten Palestijnen eisten toen het einde van elf jaar Israëlische blokkade van Gaza en hun recht van terugkeer naar hun familiewoningen. In het daaropvolgende jaar werden 195 Palestijnen – onder wie goed herkenbaar medisch personeel, journalisten en 41 kinderen – gedood en vielen nog eens 29.000 gewonden².

De Nakba is niet zomaar een historische gebeurtenis die in de nationale geschiedenis en het collectief geheugen van het Palestijnse volk is gebrand. Voor Palestijnen die illegale landinbeslagname blijven meemaken ten voordele van illegale expansie van Israëlische kolonies, evenals verwoesting van huizen, vernietiging van hun aloude olijfgaarden en het ontzeggen van hun terugkeerrecht, is het een aanhoudende catastrofe. Binnenkort krijgen we de vijfde generatie Palestijnen die geboren worden hetzij als ontheemde vluchtelingen, stateloze personen die al 52 jaar onder Israëlische militaire bezetting leven, gevangenen van een land-, zee- en lichtblokkade opgelegd door Israël en Egypte, hetzij behandeld worden als tweederangsburgers van Israël.

Pax Christi International en zijn lidorganisatie Pax Christi Vlaanderen zijn bijzonder bezorgd om het welzijn van de 5,4 miljoen geregistreerde vluchtelingen in de Bezette Gebieden, met inbegrip van Oost-Jeruzalem en de Gazastrook, en ook de mensen in vluchtelingenkampen in Libanon, Jordanië en Syrië. De verwoestende impact van de recente schrapping van alle bijstand aan Palestijnen door de

¹ De 'Nakba-wet' uit 2011 staat Israël's minister van financiën toe financiering in te trekken van instellingen die Israël's status als 'Joodse staat' verwerpen of die 's lands Onafhankelijkheidsdag opvatten als een dag van rouw.

² UNWRA, 'Gaza's great march of return one year on: impact on Palestine refugees and UNWRA services', 2019, https://www.unrwa.org/sites/default/files/content/resources/gaza_gmr_one_year_on_report_eng_final.pdf.

regering-Trump – waaronder de VS-fondsen voor het UNRWA (United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East; 'Agentschap van de Verenigde Naties voor opvang- en werkprogramma's voor de Palestijnse vluchtelingen') mag niet onderschat worden. Het agentschap wordt geconfronteerd met een toenemende vraag om diensten terwijl de humanitaire situatie verslechtert en de mensenrechten van de vluchtelingen geschonden blijven worden³.

"Wanneer besnoeid wordt op de steun aan UNWRA, heeft dat een werkelijke impact op de jeugd, die de meerderheid van de bewoners van de drie vluchtelingenkampen in Bethlehem uitmaakt," verklaarde Rania Giacaman Murra, directeur van het Arab Educational Institute in Bethlehem. "Ten gevolge van de schrappingen hebben die jonge mensen minder toegang tot onderwijs, gezondheid, veilige plaatsen en werkgelegenheid. Veel van de mensen met wie we samenwerken hebben het schrappen van de fondsen voor UNWRA gekozen als onderwerp voor ons advocacy-project met jongeren. Zij zeggen ook dat de internationale gemeenschap haar verantwoordelijkheid inzake het Palestijnse recht van terugkeer ernstig moet nemen."

De EU en verschillende landen hebben gereageerd op de dringende noodzaak om UNWRA's onverwachte financieringsput te dempen. Zo besliste België in 2018 om in drie jaar bijkomend 19 miljoen euro UNWRA te doneren. Niettemin moest UNWRA verschillende belangrijke programma's afvoeren en andere programma's lopen gevaar. Zolang niet alle Palestijnen de vrijheid hebben om hun volledige potentieel in vrijheid en waardigheid waar te maken, moeten adequate middelen substantieel worden verhoogd en veiliggesteld.

Onze vredesbeweging roept de internationale gemeenschap op vandaag te handelen om fondsen voor humanitaire diensten te verzekeren en ervoor te zorgen dat meer robuuste stappen worden ondernomen naar een vredes- en verzoeningsproces dat de menselijke waardigheid en rechten van Palestijnen en Israëli's als gelijken erkent en beschermt.

Bij wijze van erkenning van deze plechtige gelegenheid en om de impact van de Nakba in het licht te stellen organiseert Pax Christi Vlaanderen samen met andere organisaties, groepen en bewegingen stiltecirkels in 12 steden en gemeenten. Hierbij roepen we op tot solidariteit met de Palestijnse slachtoffers van de (voortdurende) Nakba en tot naleving van het internationaal recht.

³ UN News, 'Palestine refugee crisis 'expanding'; leaving highest number at risk this century across Gaza', 29 januari 2019, <https://news.un.org/en/story/2019/01/1031562>.